

Ruutuaika kuriin -toimintamalli Helsinkiin

Lasten käytöshäiriöt, tarkkaavaisuushäiriöt ja ahdistuneisuushäiriöt kasvavat räjähdysmäisesti. Lastenpsykiatrian lähetteet lisääntyivät 140 prosenttia vuosina 2011–2020. Lasten ja nuorten itsemurhat ovat hälyttävässä nousussa. Nuorista joka neljäs kärsii mielenterveyden häiriöistä ja jopa 15% on vakavia itsetuhoisia ajatuksia.

Jatkuvasti karttuva tutkimustieto osoittaa, että ruutuajalla, pelaamisella ja sosiaalisella medially on keskeinen sija nyt käsillä olevassa lasten ja nuorten hyvinvoinnin kriisissä. Se että liian moni päiväko-ti-ikäinen lapsi kasvaa ruutu kädessä oppimatta sosiaalisia taitoja tai tunteiden säätelyä, vaikuttaa suoraan heidän hyvinvointiinsa ja tuleviin palvelutarpeisiin sosiaali- ja mielenterveyspalveluissa. Se että jo alakouluikäiset kohtaavat internetissä kovaa pornoa, telotusvideoita ja seksuaalista häirintää ei voi olla vaikuttamatta heidän psyyken kehitykseen. Lisäksi grooming on yleisempää kuin uskallamme myöntää: lapsista lähes 80% on saanut netissä aikuiselta alastonkuvan ja kolmelta neljästä on pyydetty sellaista. Julma kiusaaminen ja somen innoittama väkivalta ovat liian monen lapsen arkea. Ku-kaan lapsista ei ole tältä kaikelta turvassa, mutta tutkimukset osoittavat, että ruuduista on tulossa so-sioekonomista eriytymistä voimakkaasti kiihdyttävä tekijä.

Ruutuajalla on yhteyttä myös lasten kielelliseen kehitykseen, minkä seurauksena puheterapialähettei-den tarve on kasvanut viime vuosina. Lisäksi lasten lukutaito on romahtanut nopeasti. Jopa 14 % pe-ruskoulun päättävistä ei selviä arkielämästä heikon lukutaidon takia. Peruskoulun opettajat raporto-i-vat, että vuosiluokat ovat vuosi vuodelta huonovointisempia ja moniongelmaisempia, ja että kouluun tulee lapsia joiden ”kotikieli” on Youtube-englanti.

Olemme auttamattomasti myöhässä, jos pyrimme ratkaisemaan tätä kriisiä vasta psykiatrin tai sosiaa-lityön vastaanotolla. Lapsilla ja nuorilla on oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, ja sen turvaaminen on meidän aikuisten velvollisuus. Mikään hyvinvointivaltio ei pysty vastaamaan näin systemaattisen laiminlyönnin aiheuttamaan palvelutarpeeseen.

Nyt on aika toimia: Helsingin tulee rakentaa toimenpideohjelma lasten ruutuajan ja ruututurvallisuuden eteen. Huoltajat ovat usein tietämättömiä lasten ruudulla kuluttamista sisällöistä ja ruutuajan moninai-sista vaikutuksista lasten ja nuorten kehitykseen, sekä kyvyttömiä tekemään rajoituksia lastensa ruu-tuaikaan.

1. Huoltajat tarvitsevat perinteistä opastusta ja ohjeistusta niin neuvoloissa, päiväkodeissa kuin kou-luissa, aina kunkin ikäryhmän ja kehitysvaiheen näkökulmasta. Huoltajien valistusta voidaan tehdä yhteistyössä tutkijoiden, poliisin ja järjestötoimijoiden kanssa. Materiaalin tulee olla monikielistä ja monikanavaista, saavutettavaa.

2. Lisäksi Helsingin täytyy kehittää mallinnettuja toimintatapoja kouluille, jotta niissä voidaan nykyisen lainsäädännön puitteissa rakentaa kännykkävapaata kouluarkea yhteistyössä koulun ammattilaisten, oppilaiden ja huoltajien kanssa. Mallinnuksessa on myös mahdollista antaa huoltajille välineitä sopia esimerkiksi luokkakohtaisesti vapaa-ajan ruutuajasta tai yön rauhoittamisesta netin käytöltä. Mallin-nuksen tarkoituksena on helpottaa yksittäisiä kouluja ja luokkia toimimaan helposti ja lainmukaisesti ruutuajan rajaamisen eteen.

Me allekirjoittaneet valtuutetut vaadimme, että Helsinki alkaa kehittää Ruutuaika kuriin -toimintamallia monialaisesti yhteistyössä järjestöjen, poliisin ja tutkijoiden kanssa. Helsingin tulee Suomen pääkau-punkina ottaa vastuuta lasten ja nuorten kasvavasta pahoinvoinnista ja antaa tukea kasvatustyötä te-keville ammattilaisille ja huoltajille toimia lapsen kasvua ja kehitystä turvaavasti - yhdessä.

Helsingissä 31.01.2024

Hagman Sandra

Varajäsen

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä

(1 + 26 allekirjoitusta)

Sohrabi Seida

Kivelä Mai

Kauppila Elina

Lindgren Minna

Korkkula Vesa

Månsson Björn

Holopainen Mari

Houtsonen Martina

Vepsä Sinikka

Grotenfelt Nora

Alanko-Kahiluoto Outi

Harjanne Atte

Apter Ted

Ohisalo Maria

Pajunen Jenni

Sydänmaa Johanna

Kolehmainen Laura

Nuorteva Johanna

Haglund Mia

Ahmed Mahad

Nevanlinna Tuomas

Wallgren Thomas

Honkasalo Veronika

Muttalainen Sami

Suomalainen Nina

Leppäkoski Alisa